

Activiteiten-
rapport
2024

In actie voor ieders gezondheid

60 JAAR
1964 - 2024

damiaan
genezen werkt
aanstekelijk actie

Ethiek en goed bestuur

Met het recht op gezondheidszorg voor iedereen als centraal thema draagt Damiaanactie resoluut bij aan de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** van de Verenigde Naties voor een meer rechtvaardige samenleving.

Om de **impact van onze acties te waarborgen**, streven we naar een participatieve en emanciperende aanpak die mensen getroffen door ziekte en hun omgeving centraal plaatst in onze beslissingen.

Als aanvulling op de nationale gezondheidsprogramma's **delen wij onze expertise** met de verschillende spelers in internationale samenwerkingsverbanden met wie we nauwe en gelijkwaardige partnerschappen onderhouden.

Een **transparant en ethisch** beleid is voor ons essentieel. Daarom onderwerpen we onze uitgaven aan zeer strikte procedures en

systematische controles. Damiaanactie is lid van de vzw Ethische Fondsenwerving (www.re-ef.be) en heeft bovendien haar eigen ethische code. Dit document specificeert het verwachte gedrag van alle partijen om de integriteit van de organisatie te waarborgen. Elk incident mag je signaleren via ethics@damiaanactie.be. In 2024 kreeg Damiaanactie een melding omtrent de integriteit in een van haar projecten. Deze werd behandeld via een nauwgezet en gevalideerd proces.

Onze organisatie verzekert ook dat er zowel in België als in het buitenland **regelmatig audits** worden uitgevoerd. Anderzijds volgt een financieel comité elk kwartaal de financiële en patrimoniale zaken op en rapporteert hierover aan de algemene vergadering.

Leden van ons directieteam

- **Pascale Barnich**, General Manager
- **Alberto Roggi**, Head of Health Action & Global Impact
- **Samir Qassemi**, Head of Finance & Supply Chain
- **Greetje Wassenberg**, Head of Engaging & Funding

Leden van ons bestuursorgaan

• Steven Osaer , voorzitter	• Hans De Beenhouwer	• Sarah Van Praet
• Wim Beernaert	• Alex Jaucot	• Dirk Vercruysse
• Jo Benoît	• Gaëtan Leysen	
• Fabienne Bryskere	• Jean-Pierre Schenkelaars	

Damiaanactie, onder de Hoge Bescherming van H.K.H. Prinses Astrid van België

Als inclusieve organisatie onderschrijft Damiaanactie gelijkwaardigheid tussen m/v/x, respect voor alle genderidentiteiten, het belang van diversiteit en niet-discriminatie. Om de tekst leesbaar te houden, kiezen we consequent voor het gebruik van het voornaamwoord 'hij/hem' in de genderneutrale vorm. Dit kan op elk moment gelijkwaardig gelezen worden als de voornaamwoorden 'zij/haar', 'zij/hen', ...

Hoe ziet de samenleving van morgen eruit?

"Wij bouwen bruggen, geen muren."

Enkele jaren geleden heeft de VN een ambitieuze doelstelling vastgelegd: **extreme armoede tegen 2030 de wereld uit helpen**. Een sterke belofte die stoelt op het idee dat hoge-inkomenslanden een grote verantwoordelijkheid hebben in de toekomst van de mensheid en een deel van hun rijkdom in internationale samenwerking moeten investeren. Hoever staan we vandaag? We stellen vast dat de internationale solidariteit, die een bouwsteen zou moeten vormen van een meer rechtvaardige wereld, een uiterst rekbaar begrip is geworden.

Bij Damiaanactie blijven we trouw de waarden van solidariteit en gedeelde verantwoordelijkheid voor een inclusievere toekomst verdedigen. Al 60 jaar lang zetten we ons in voor een **gelijkwaardige toegang tot gezondheidszorg** door een **vertrouwensband** met gemeenschappen, ministeries van Volksgezondheid en zorgverleners uit te bouwen. Dat is onze drijvende kracht.

In een wereld die diepgaande veranderingen ondergaat, hebben we niet gewacht totdat overheden hun prioriteiten herdefinieerden, maar **onze strategie** in

2024 grondig herwerkt. In overleg met en op vraag van onze teams, voerden we een **gedeeld bestuursmodel en nieuwe werkmethoden** in.

We zien ons geconfronteerd met steeds groter wordende mondiale uitdagingen en de angstcultuur neemt toe. Gezien de huidige context geloven wij sterk dat samenwerking en **het bundelen van expertise** de enige manier is om de wereldwijde gezondheid te versterken en een einde te maken aan epidemieën zoals lepra, tuberculose en leishmaniasis.

Ondanks deze beproevingen starten we 2025 met een begroting in evenwicht. Om de continuïteit van onze werking te verzekeren, moeten we de uitrol van onze strategie versnellen en ons bedrijfsmodel onder de loep nemen.

Gezondheid is geen privilege, maar een recht – daarom zetten we ons blijvend in voor de waardigheid van ieder mens.

Pascale Barnich
Algemeen directeur

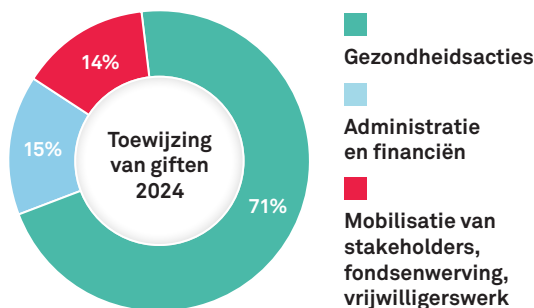

Onze impact op de wereld in 2024

- **303.000** vroegtijdige diagnoses van lepra, tuberculose en leishmaniasis
- **294.000** mensen kregen kwaliteitszorg
- **11.000** mensen kregen sociaaleconomische ondersteuning
- **24** lopende onderzoeksprojecten
- **14** publicaties over de resultaten van ons onderzoek
- **14** landen waar we actief zijn

Voor een menselijke en humanitaire geneeskunde

Al meer dan 60 jaar geniet Damiaanactie internationale erkenning voor haar **medische expertise** ten dienste van kwetsbare mensen die getroffen zijn door **tuberculose** en verwaarloosde tropische huidziektes, zoals **lepra** en **leishmaniasis**. We delen deze vakkennis op het vlak van **volksgezondheid** door solide samenwerkingsverbanden aan te gaan, overal waar we mensen kunnen helpen en onderzoek kunnen vooruithelpen.

Hoe we de complexe uitdagingen binnen mondiale gezondheid aanpakken

- **We ondersteunen de nationale gezondheidsautoriteiten in 14 landen, op hun verzoek.**
Wanneer je € 100 aan Damiaanactie schenkt, gaat er **€71** naar onze **gezondheidsacties** gericht op kwetsbare bevolkingsgroepen. We doen hiervoor beroep op lokale medewerkers. Naast wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van preventie- en behandelingsstrategieën, werken we op het terrein rond voorlichting, vroegtijdige diagnose en medische kwaliteitszorg. Dit omvat de aankoop van geneesmiddelen, apparatuur en medisch materiaal, de opleiding van de zorgverstrekkers, de verloning van de medewerkers, voedselhulp aan mensen die getroffen zijn door ziekte, alsook initiatieven voor een betere inclusie of sociaaleconomische re-integratie van deze mensen.
- **We beschikken over een stevige en veerkrachtige structuur die aanpasbaar is aan het gezondheidssysteem van elk land en de evolutie van de standaarden in de non-profitsector.**
Wanneer je € 100 aan onze organisatie schenkt, dan gaat er **€15** naar het doeltreffend en kwaliteitsvol houden van onze interventies door beslissingen op het juiste niveau te nemen.
- **We stellen onze acties veilig op lange termijn door middelen en financieringen te werven die nodig zijn om onze missie te volbrengen.**
Dit omvat de generositeit van het grote publiek, de ontwikkeling van partnerschappen met institutionele fondsen, sensibiliseringsacties voor het grote publiek, de mobilisering van vrijwilligers, en bewustmakingscampagnes binnen scholen rond de thema's inclusie en wereldburgerschap. Dit komt neer op **€14** van jouw gift van € 100.

Onder voorbehoud van de goedkeuring van onze jaarrekening door de algemene vergadering van 14 juni 2025.

Onze missie komt neer op het bevorderen van een gelijkwaardige toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg overal ter wereld, zodat niemand nog lijdt of sterft aan ziektes die voorkomen en genezen kunnen worden.

We werken nauw samen met onze partners (lokale autoriteiten, volksgezondheidsstructuren, stichtingen en bedrijven, nationale en internationale ngo's, universiteiten en onderzoeksinstellingen) om de ziekte- en sterftecijfers terug te dringen.

- Bij Damiaanactie controleren we strikt al onze acties zodat je er zeker van mag zijn dat elke geïnvesteerde euro een maximale impact heeft.
- Onze uitgaven worden geëvalueerd door een financieel comité en door onze institutionele partners, de Directie-Generaal voor Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp (DGD) en de Federale Overheidsdienst Financiën.
- Onze jaarrekening wordt herzien door het bestuursorgaan en goedgekeurd door de algemene vergadering. Bovendien wordt ze gecontroleerd door een externe audit via het bureau BDO.
- Damiaanactie is lid van de vzw Ethische Fondsenwerving (RE-EF) en leeft de ethische code van de RE-EF na. Het recht op informatie maakt hier deel van uit.

Ons interventiemodel omvat 3 operationele pijlers

Vandaag kunnen lepra, tuberculose en leishmaniasis behandeld worden. Helaas treffen deze ziektes voornamelijk bevolkingsgroepen in precare omstandigheden, die dicht op elkaar leven en die lijden onder ondervoeding en een gebrek aan hygiëne. Met **essentiële medische hulp** en een geïntegreerde aanpak – die menswaardigheid centraal plaatst – kunnen we ervoor zorgen dat de **volksgezondheid erop vooruitgaat**.

- **Gezondheidsacties**

Damiaanactie werkt hand in hand met de lokale autoriteiten om gezondheidssystemen te versterken. In de landen waar we actief zijn, **zetten we ons in op de lange termijn**. Met onze acties willen we de ziekte- en sterftcijfers door tuberculose, lepra en leishmaniasis terugdringen. **Armoede** is een van de grootste obstakels voor de toegang tot gezondheidszorg. Daarom willen we dat elk individu de nodige maatschappelijke, financiële of materiële ondersteuning krijgt voor het welslagen van de behandeling.

Daarnaast voeren we meer **ad hoc missies** uit, waarbij we op verzoek van gezondheidsstructuren **technische ondersteuning** bieden om hun capaciteit te verhogen. In deze concrete gevallen treden we op als technisch expert, zonder dat we tussenkomen in de implementatie. Bij dergelijke interventies bogen we op onze terreinervaring. We baseren ons op de bestaande gezondheidsstructuren en integreren onze mensgerichte visie op zorg. Zo hebben we in 2024 de Togolese autoriteiten geholpen bij het opstellen van een actieplan tegen lepra.

- **Innovatie en onderzoek**

Innovatie en onderzoek staan centraal in onze werking, want ze zijn noodzakelijk om ziektes op termijn te elimineren.

Onze **onderzoeksgebieden** omvatten zowel technologische innovaties (instrumenten voor geografische data-analyse, artificiële intelligentie, nieuwe diagnosemethoden...) als preventie, diagnose, behandeling (voornamelijk inzake bijwerkingen en resistentie tegen geneesmiddelen), de organisatie van gezondheids- en zorgsystemen, de rehabilitatie van getroffen mensen (herstelchirurgie) en hun sociaaleconomische re-integratie.

Door onze bestaande kennis te consolideren, kunnen we invloed blijven uitoefenen op het wereldgezondheidsbeleid voor ziektes waarin we gespecialiseerd zijn.

- **Opvoeding tot solidair wereldburgerschap**

Onze educatieve activiteiten rond solidair wereldburgerschap willen inzicht geven in de wereldwijde gezondheidsuitdagingen en internationale solidariteit aanmoedigen.

Ze helpen vooroordelen en misvattingen over ziektes en gezondheidssystemen te ontkrachten. Bewustwording over mondiale vraagstukken en hun impact zet mensen aan hun eigen denkkader en houding tegenover ziekte in vraag te stellen, en zo bij te dragen aan een meer rechtvaardige samenleving.

Onderwijs is essentieel om de volksgezondheid te verbeteren. Leren wat een ziekte is, hoe je ze kunt behandelen, de basisprincipes van hygiëne, hoe vooroordelen te bestrijden... Dat leren we van jongs af aan. Onze lokale teams zetten zich dagelijks in om bevolkingen te informeren en de verspreiding van ziektes tegen te gaan.

“ Ziekte hoeft niet noodlottig te zijn. Door, samen met onze partners ter plaatse, in te pikken op de behoeften van de lokale bevolking, is alles mogelijk!

—
dr. Rifat Mahfuza,
Arts en verantwoordelijke van
Damiaanactie in Bangladesh

Onze acties financieren

In een snel veranderende wereld doet Damiaanactie er alles aan om **stabiele financiële inkomsten te verzekeren**, want deze zijn essentieel voor de continuïteit en ontwikkeling van haar gezondheidsacties. Ook vandaag zijn lepra en leishmaniasis nog een dagelijkse realiteit voor honderdduizenden kinderen, vrouwen en mannen. Elke 20 seconden sterft er iemand aan tuberculose. **Elke euro telt dan ook om de meest kwetsbaren een kans op genezing te bieden.**

Onze inkomstenbronnen in 2024

De hoofdpunten van ons financieel verslag 2024

- Voor het tweede jaar op rij laten de **gunstige resultaten** ons toe om verder te werken aan een **duurzame financiële toekomst**.

De prestaties verklaren zich dankzij een strikt beheer en een voortdurende aandacht voor een evenwichtig budget. Onze **solvabiliteit blijft uitstekend**, wat blijk geeft van een gezond financieel beheer, en vertrouwen schenkt voor de toekomst. Tegelijk vraagt het om blijvende waakzaamheid over onze uitgaven, terwijl we ook onze inkomsten monitoren. Dergelijke strikte aanpak is vereist, maar **beïnvloedt de zichtbaarheid van onze organisatie en ons vermogen om investeringen te maken die onze acties kunnen versterken**.

Tot slot blijven we alert voor de gevolgen van de inflatie in sommige landen en de loonindexering in België.

- We merken een **blijvende daling in de steun van het Belgische publiek**, zowel op vlak van giften als verkoop. De inkomsten uit nalatenschappen blijven een belangrijke rol spelen en weten de benoemde daling deels te compenseren. Toch roept dergelijk groeiemodel vragen op over het engagement van het grote publiek: hoe kunnen we de actieve bevolking warm maken voor

zingevende solidariteitsacties, terwijl we wereldwijd zoveel onrust en angst zien?

- **De strategische beslissing om onze financieringsbronnen te diversifiëren werpt zijn vruchten af:** voor het derde jaar op rij zien we een stijging qua institutionele financieringen, vooral in tuberculose. Deze tendens bevestigt onze strategische keuzes en de **erkenning van onze expertise** door institutionele partners. Desalniettemin noopt de huidige Belgische en internationale context ons tot grote voorzichtigheid wat betreft de toekomstvooruitzichten binnen de sector internationale samenwerking.
- Tot slot heeft de economische context ook een directe impact op onze teams. Het personeelsverloop en de moeilijkheden in het aanwerven van bepaalde profielen zorgen voor extra druk op onze werknemers, hetgeen het al kwetsbaar evenwicht verder onder druk zet. De **inzet van onze teams vormt namelijk een van de belangrijkste bouwstenen** van ons werk.
- Bekijk onze volledige financiële balans 2024 op <https://consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0406694670>, of op <https://ngo-openbook.be/overview>, het portaal met alle ngo's die door de Belgische staat erkend zijn.

Legaten: een blijvend engagement, dat de tijd overstijgt

Legaten zijn uitermate belangrijk om onze acties te financieren. Hierdoor kan Damiaanactie steeds doeltreffendere **preventie- en behandelingsstrategieën** uitwerken. We zijn iedereen die Damiaanactie in zijn testament heeft opgenomen, bijzonder dankbaar. Als je ziet hoe de mensen die we begeleiden, opnieuw hoop krijgen en hun autonomie terugwinnen, dan begrijp je meteen hoe waardevol een dergelijk gebaar is.

Zijn duurzame toegang tot gezondheidszorg en meer rechtvaardigheid in de wereld dingen die jou bezighouden? Door een deel van je vermogen na te laten, reikt je bijdrage **verder dan een kortstondige reactie op een noodsituatie**. Meer weten? Je kunt bij onze gespecialiseerde juristen terecht voor discreet en vrijblijvend advies: legaten@damiaanactie.be

“ Kwetsbare kinderen en families verdienen bescherming. Door Damiaanactie in mijn testament op te nemen, blijf ik ook in de toekomst bijdragen aan hun welzijn. En dat stemt mij gelukkig.

Lucienne F.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Heel wat bedrijven bundelen hun krachten met ngo's en werken zo solidair en verantwoord mee aan de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen**. Door Damiaanactie te ondersteunen, helpen ze actief met de **verbetering van de volksgezondheid** en creëren ze een positieve en duurzame impact in binnen- en buitenland. Bedankt aan alle bedrijven die ons hun vertrouwen schenken. Hun engagement helpt onze acties op lange termijn te versterken en mobiliseert de belanghebbenden van deze bedrijven rond een inspirerend maatschappelijk project.

Internationale samenwerkingsbudgetten, institutionele financiering en de solidariteit van de **privésector** en het grote publiek zijn essentieel voor het versterken van gezondheidssystemen in landen waar toegang tot gezondheidszorg geen realiteit is. Bedankt voor je vrijgevigheid!

Benieuwd hoe jouw onderneming kan samenwerken met Damiaanactie? Raadpleeg onze webpagina! Je vindt er onder meer een getuigenis van dhr. Naveen Prakash, medeoprichter van Global Logistics.

Gezondheidssystemen versterken met het oog op een duurzame toekomst

Damiaanactie draagt bij aan een gezondere wereld voor ons allen door nationale programma's die lepra, tuberculose en leishmaniasis een halt willen toeroepen, te steunen.

Onze actie berust op een erkende **medische expertise**, een sterke **communautaire verankering** en nauwe **partnerschappen** met de ministeries van Volksgezondheid. Hierdoor dragen we bij aan de **structurele versterking van de gezondheidssystemen**, ook in complexe politieke en veiligheidscontexten. Tegelijk bevorderen we het delen van kennis, data en goede praktijken om de kwaliteit van onze acties te verbeteren, de capaciteit op te trekken en beter te anticiperen op gezondheids crisissen.

Gezondheidsrisico's voorkomen

In het licht van de complexe uitdagingen die zich stellen op het vlak van internationale gezondheid, zoals de **verspreiding van infectieziektes** of de **resistentie tegen geneesmiddelen**, is de versterking van de gezondheidssystemen overal ter wereld meer dan ooit een prioriteit. Door de nationale gezondheidsprogramma's te ondersteunen, benut Damiaanactie de kracht van samenwerking om gezondheidsrisico's te voorkomen, een eerlijke toegang tot gezondheidszorg overal ter wereld mogelijk te maken, en de basis te leggen voor een meer solidaire toekomst.

In **India** blijven lepra en tuberculose een grote uitdaging voor de publieke gezondheid. We voorzien daarom opleidingen voor lokale gezondheidsmedewerkers, zodat ze de eerste tekenen van de ziektes herkennen en de patiënten kunnen doorverwijzen. We versterken de capaciteit van de gezondheidscentra door de doorverwijzende instanties en de artsen bij te scholen omtrent diagnose en behandeling. We ondersteunen de referentieziekenhuizen, zodat ze gespecialiseerde behandelingen kunnen aanbieden, zoals reconstructieve chirurgie en de verzorging van zweren als gevolg van lepra. Met het oog op een betere aanpak van tuberculose zetten we eveneens laboratoria op, zodat resistente stammen snel gediagnosticeerd kunnen worden. Om de internationale samenwerking te bekrachtigen, dringen we er tot slot op aan dat de verschillende gezondheidsactoren **goede praktijken delen**.

Zorgcontinuüm

Lepra is een ziekte die honderdduizenden mensen per jaar treft. Damiaanactie wil hier een einde aan maken en is daarom elke dag druk in de weer: **de ziekte voorkomen, de overdracht stoppen, een doeltreffende behandeling verzekeren en toezien op het continuüm van de zorg.** Dit geldt eveneens voor tuberculose, de dodelijkste infectieziekte ter wereld. De vorm die resistent is aan geneesmiddelen, vormt wereldwijd een groot gevaar voor de volksgezondheid.

Niger kampt al jarenlang met politieke instabiliteit. Damiaanactie werkt er samen met de referentie-gezondheidsstructuren om kwalitatieve zorgverlening aan mensen getroffen door tbc te waarborgen. Dankzij wekelijkse videocalls met de centrumverantwoordelijken kunnen we de opvolging van de patiënten bespreken en op die manier compenseren dat we niet ter plekke kunnen komen. Dankzij deze samenwerking kon het aantal overlijdens aan tuberculose in Niger op 8 jaar tijd met 60% verlaagd worden.

“Telkens wanneer we vooruitgang boeken in de volksgezondheid, helpen we de hele samenleving duurzaam vooruit.

Ivy Sule,
Verantwoordelijke van
Damiaanactie in Nigeria

Wie denkt dat tuberculose enkel in verre landen voorkomt, denkt verkeerd. Want ook in **België** duikt tuberculose op, en dan vooral in Brussel. **Elk jaar worden er meer dan 850 nieuwe gevallen vastgesteld.** De meeste van die mensen leven in preciaire omstandigheden, zonder dak boven hun hoofd, in armoede en met een verzwakt immuunsysteem. Met de hulp van onze partner bieden we hen onderdak en sociaaleconomische ondersteuning, wat hun kansen op genezing aanzienlijk verhoogt.

Onderliggende oorzaken begrijpen en aanpakken

Het aantal nieuwe gevallen van tuberculose en verwaarloosde tropische ziektes, zoals lepra en leishmaniasis, doen dalen is een van de VN-doelstellingen voor 2030. Hiertoe is niet enkel een nauwere samenwerking tussen de openbare gezondheidsstructuren nodig, maar ook een **geïntegreerde en gecoördineerde benadering** die kan beantwoorden aan de **complexe uitdagingen** van wereldwijde gezondheidszorg.

Ziektes stoppen niet aan de landsgrenzen

De COVID-19-pandemie heeft het pijnlijk duidelijk gemaakt: geografische grenzen houden de verspreiding van een ziekte niet tegen. En dat is zeker het geval bij **infectieziekten**, zoals tuberculose en lepra. Om kwetsbare bevolkingsgroepen te beschermen en de overdracht te stoppen, is Damiaanactie op verschillende fronten actief. **Preventie** vormt hier één element van.

Zo hebben we op de **Comoren** een studie uitgevoerd in samenwerking met **het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen**, waarbij we het belang van een preventieve behandeling voor risicocontacten hebben aangetoond. Door de familieleden en andere nauwe verwanten van mensen met lepra vooraf antibiotica toe te dienen, konden we het risico dat zij de ziekte ook zouden ontwikkelen, met maar liefst 44% verminderen. Deze preventieve aanpak wordt ook toegepast in **Senegal**, de **Democratische Republiek Congo** en **Bolivia**. Ze vormt een belangrijke stap in de bescherming van de lokale gemeenschappen tegen lepra.

Daarnaast voeren Damiaanactie en haar partners ook onderzoek naar een alternatieve preventieve behandeling om de transmissie van lepra te stoppen, waarbij een andere combinatie van geneesmiddelen wordt toegediend. De resultaten hiervan worden tegen 2027 verwacht en kunnen mee het verschil maken om het wereldwijde strategische streefdoel te halen: geen nieuwe lepragevallen meer.

Dankzij gezamenlijke inspanningen met partnerorganisaties kunnen we de gezondheidssystemen versterken.

Maak hier kennis met onze partners:

Lepra is een infectieziekte die de huid en het zenuwstelsel aantast. Hoewel lepra voorkomen en genezen kan worden, is de ziekte nog steeds aanwezig in maar liefst 124 landen. **Elk jaar krijgen meer dan 200.000 mensen** te horen dat ze lepra hebben. Indien niet tijdig behandeld, veroorzaakt de ziekte onomkeerbare handicaps. Vandaag leven er **3 miljoen mensen** met een beperking als gevolg van lepra. De fysieke gevolgen en handicaps leiden vaak tot stigmatisering en sociale uitsluiting.

“ De Wereldgezondheidsorganisatie heeft zichzelf een ambitieus doel gesteld: wereldwijd het aantal nieuwe gevallen van lepra met ongeveer 70% verlagen tegen 2030. En dit door preventiemaatregelen voor de verdere verspreiding van de ziekte in te voeren. De middelen zijn er, tenminste als de publieke financiering op dezelfde lijn blijft als de noden. Zo niet, zullen duizenden mensen geen diagnose noch behandeling krijgen, bij gebrek aan toegang tot gezondheidsstructuren.

Pascale Barnich,
Algemeen directeur van Damiaanactie

In 2024 kreeg dr. Younoussa Assoumani, verantwoordelijke van Damiaanactie op de Comoren, de prestigieuze Prix Anne Maurer-Cecchini tijdens het Health Forum (Genève). Deze prijs is een bekroning van zijn uitzonderlijke werk voor het elimineren van lepra.

Socio-culturele obstakels overwinnen

Talrijke sociale factoren die samenhangen met armoede, kunnen de toegang tot gezondheidszorg belemmeren en de kans op genezing verkleinen. Precaire leefomstandigheden, een gebrek aan hygiëne of ondervoeding hebben een rechtstreekse impact op het **immuunsysteem** van de mensen die we helpen. Hierbij komen nog de financiële beperkingen, de vooroordelen en de sociale druk, waardoor mensen liever geen arts raadplegen.

Damiaanactie wil deze barrières opheffen door middel van een **inclusieve gezondheidszorg** waarin het welzijn van elk individu en diens gemeenschap centraal staan. Concreet betekent dit dat we ons niet beperken tot medische zorgverlening. We houden ook rekening met **de concrete noden van iedere persoon**, zodat we de best mogelijke kansen op herstel en sociaaleconomische re-integratie kunnen bieden.

Alle diagnoses onder één dak

In 2024 voerden speciale teams – opgeleid in de diagnose van **verschillende verwaarloosde tropische huidziektes** – campagnes voor een **geïntegreerde diagnosestelling** in afgelegen dorpen in de Evenaarsprovincie in de **Democratische Republiek Congo**. Zo screenden ze onder meer op lepra, framboesia en buruli-ulcus, waarna ze patiënten doorverwezen naar de juiste zorgniveaus. Dit had een positieve impact op de doeltreffendheid van onze acties. Aan de dichte contacten van leprapatiënten werd een preventieve behandeling voorgesteld. Via applicaties voor geografische analyse kunnen we de verspreiding van de ziekte nauwkeurig in kaart brengen. Het voordeel? We kunnen **onze acties tegen lepra beter afstemmen op het land en de lokale context** waarin we actief zijn.

Gedifferentieerde en inclusieve benadering

In **Bangladesh** hebben de gezondheidswerkers, opgeleid door Damiaanactie, **sensibiliseringsacties** en **actieve screeningcampagnes** gehouden tijdens lokale festivals, markten en andere grote events. Dergelijke initiatieven maken deel uit van onze ambitie om **zo dicht mogelijk bij de lokale samenlevingen te werken**. Ziektes zoals tuberculose treffen immers mensen van alle leeftijden en achtergronden, maar de toegang tot gezondheidszorg is niet voor iedereen gelijk. We zijn van mening dat iedereen een **vroegtijdige diagnose** moet kunnen krijgen, zodat ernstige complicaties vermeden worden. Daarom passen we onze aanpak aan elke situatie aan. In deze regio van Bangladesh werd 43% van de gediagnosticeerde tuberculosegevallen effectief vastgesteld tijdens dergelijke events.

Herstelchirurgie en sociaaleconomische ondersteuning

Lepra kan voorkomen en genezen worden. Maar zonder vroegtijdige behandeling kan de ziekte blijvende invaliditeit veroorzaken. Daarom bekijkt Damiaanactie patiëntenzorg in al zijn dimensies: medisch, sociaal en economisch. Dat geldt voor al onze programma's wereldwijd, ook in **India**, waar we hersteloperaties uitvoeren bij mensen die leven met een handicap als gevolg van lepra. Dankzij deze ingrepen kunnen ze hun hand, voet of ogen opnieuw gebruiken, wat hun **rehabilitatie** alleen maar ten goede komt. Zo kunnen ze hun zelfstandigheid herwinnen en zijn ze niet afhankelijk van derden voor hun levensonderhoud. Mensen met lepra verliezen vaak hun werk als gevolg van hun handicap of door sociale uitsluiting. Daarom helpen wij hen om **opnieuw professioneel aan de slag te gaan**. Waar mogelijk bieden we hen bijvoorbeeld een startkapitaal aan, waarmee ze een winkeltje of groentekraampje kunnen openen.

“Naast de medische zorg is het voor een vlotte genezing ook essentieel dat we ieders persoonlijke situatie mee in rekening brengen.

—
dr. M. Shivakumar,
Arts en verantwoordelijke
van Damiaanactie in India

We willen lepra, tuberculose en leishmaniasis stoppen, maar dat vereist de integratie van een algemeen beleid inzake **diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie**. Dit beleid moet als leidraad dienen voor al onze beslissingen en zowel binnen onze eigen organisatie als systematisch bij de behoefteanalyses en gezondheidsacties toegepast worden. Een van de centrale pijlers is een multolerantiebeleid op het vlak van **integriteit**.

Toegang bieden tot medische vooruitgang

Gezondheid is een fundamenteel recht, maar ligt voor veel mensen buiten handbereik, vooral in landen met beperkte middelen. Armoede, ongelijke onderwijskansen, genderongelijkheid en het gebrek aan informatie staan de toegang tot gezondheidszorg in de weg. Om gezondheid voor iedereen toegankelijk te maken, kiest Damiaanactie voor een **menselijke en humanitaire gezondheidszorg**. We geven overal de voorkeur aan een aanpak die dicht bij de patiënten staat, we verzekeren geïntegreerde kwaliteitszorg – van preventie tot sociaaleconomische re-integratie – en zorgen ervoor dat de gemeenschappen kunnen genieten van de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen.

In **Senegal** maken de lokale gezondheidsmedewerkers, opgeleid door Damiaanactie, gebruik van **artificiële intelligentie** om de betrouwbaarheid van de diagnoses van huidletsels te verbeteren. Deze digitale applicatie vergelijkt een foto van het letsel met miljoenen andere beelden van huidziektes, zoals lepra. Op basis hiervan geeft de tool een betrouwbaarheidspercentage voor de diagnose. Bij de vaststelling van lepra wordt de persoon voor de juiste behandeling doorverwezen naar het dichtste gezondheidscentrum.

De waarden van volharding en solidariteit die Pater Damiaan (1840-1889) belichaamde, inspireren tot op vandaag ons werk.

Gevolgen van klimaatverandering

Het is een feit: **de opwarming van de aarde** heeft een impact op heel wat vlakken. Zo ook op de volksgezondheid. Door de temperatuurstijging en de verandering van klimaatomstandigheden verspreiden ziektes, die vroeger enkel voorkwamen in tropische streken zoals Zuid-Amerika, zich vandaag ook in gebieden die vroeger gespaard bleven. Zo komt leishmaniasis, een tropische parasitaire ziekte die door een kleine zandvlieg (phlebotomus) wordt overgedragen, vandaag ook voor in Frankrijk, Spanje, Italië, Marokko en Kroatië, allemaal populaire vakantiebestemmingen voor veel Belgen. Dit fenomeen kan, in combinatie met de **toegenomen internationale mobiliteit**, de verspreiding van infectieziektes bevorderen en de gezondheidszorg extra onder druk zetten.

Een belangrijke vooruitgang in de behandeling van leishmaniasis is **thermotherapie**. Deze innovatieve behandeling, erkend door de Pan-Amerikaanse Gezondheidsorganisatie (PAHO) vernietigt de aanwezige parasieten in de huidletsels door middel van hitte. In 2024 hebben onze teams de uitrol ervan in **Guatemala** en **Nicaragua** voortgezet. Thermotherapie is quasi pijnloos en niet-toxisch, waardoor het zich perfect leent voor jonge kinderen en zwangere vrouwen. Gezien de doeltreffendheid ervan kan deze behandeling in de toekomst ook in **België** worden uitgerold voor de behandeling van patiënten die terugkeren uit risicogebieden.

Leishmaniasis is een ernstige tropische parasitaire ziekte. Ze veroorzaakt extreem pijnlijke wonden. De ziekte wordt niet van mens op mens doorgegeven, maar wel via de steek van een zandvlieg. Dit insect leeft vooral in een warm en vochtig klimaat. Naar schatting treft leishmaniasis elk jaar **600.000 tot 1 miljoen mensen wereldwijd**.

Antimicrobiële resistentie aanpakken

Antimicrobiële resistentie vormt een **grote uitdaging** bij de aanpak van infectieziektes. We spreken van antimicrobiële resistentie wanneer bacteriën bijvoorbeeld zo muteren dat ze niet langer reageren op geneesmiddelen waarmee ze eerder wel bestreden konden worden. Dit is onder meer het geval voor tuberculose, die kan evolueren naar een **ernstigere vorm** van de ziekte: multiresistente tuberculose.

Multiresistente tuberculose (MDR-TB) ontstaat voornamelijk door het gebruik van antibiotica van slechte kwaliteit, een verkeerd gebruik ervan of een voortijdige stopzetting van de behandeling. Armoede dwingt mensen om onbetrouwbare geneesmiddelen op de zwarte markt te kopen, want ze hebben geen geld voor kwalitatieve zorgen. Anderen breken hun behandeling te vroeg af, doordat ze onvoldoende geïnformeerd zijn of omdat ze moeten kiezen tussen zich laten behandelen en in hun levensonderhoud voorzien.

Om dit probleem en de verspreiding van resistente stammen wereldwijd aan te pakken, ontwikkelde Damiaanactie een strategie voor een **snellere diagnose en een betere opvolging** van de patiënten met multiresistente tuberculose.

Tuberculose tast vooral de longen aan en is de dodelijkste infectieziekte ter wereld. Elk jaar ontwikkelen wereldwijd **10,8 miljoen mensen** tuberculose en **overlijden 1,25 miljoen mensen** aan de ziekte. Om de verspreiding van tbc te beperken, **zorgt Damiaanactie ervoor dat wetenschappelijke ontwikkelingen hun weg vinden naar het terrein**. In **Burundi** haalden we dankzij onze behandelingsstrategie tegen multiresistente tuberculose een succespercentage van 92%, ruim boven het wereldgemiddelde.

“ We kunnen multiresistente tuberculose niet aanpakken zonder rekening te houden met alle obstakels die de toegang tot een passende behandeling in de weg staan. Armoede, gebrekkige gezondheidsvoorzieningen, onregelmatige aanlevering van de juiste geneesmiddelen, onvoldoende kennis van de ziekte bij de bevolking... zijn slechts enkele voorbeelden. De enige duurzame oplossing is een ambitieus en inclusief gezondheidsbeleid gebaseerd op een gelijkwaardige samenwerking tussen alle partijen en gericht op een waardig leven voor de mensen die aan deze ziekte lijden.

—
dr. Alberto Roggi,
Head of Health Action & Global Impact,
tuberculose-expert

In veel landen waar we actief zijn, voeren we onderzoek om de **tolerantie van de behandeling te verbeteren** en de antimicrobiële resistentie te monitoren. We ontwikkelen schema's voor kortere behandelingen met minder bijwerkingen voor de patiënten. In **Niger, Bangladesh, Guinee, Guatemala** en **Nicaragua** hebben we bovendien nieuwe apparaten ingevoerd om bijwerkingen van bij het begin op te sporen en het risico op complicaties te beperken.

In het kader van onze **nauwe samenwerkingen** met de ministeries van Volksgezondheid **delen we onze kennis, gegevens en zorgpraktijken met de wetenschappelijke gemeenschap**. In 2024 organiseerden dr. Alberto Piubello, internationaal tuberculose-expert en medisch adviseur voor Damiaanactie, en dr. Bassirou Souleymane, verantwoordelijke van Damiaanactie in **Niger**, een 4-daagse opleiding over multiresistente tuberculose in Niamey, in Niger. Hierbij werden 19 zorgverleners uit Niger en Burkina Faso getraind in de diagnosticering en behandeling van multiresistente tuberculose. Een gelijkaardige opleiding bracht ook 55 professionals in **Bolivia** samen.

Beter begrijpen, beter begeleiden

Om **doeltreffende preventie- en behandelingsstrategieën** voor te stellen, moeten we bovenal luisteren naar de mensen die we ondersteunen. Lepra, leishmaniasis en tuberculose kunnen immers handicaps veroorzaken. Deze ziektes – en de vooroordelen die ermee gepaard gaan – komen met aanzienlijke stigma's. Getroffen mensen krijgen vaak te maken met discriminatie en sociale exclusie.

Nochtans is de steun van hun naasten en de gemeenschap voor deze mensen cruciaal om de behandeling te accepteren en te volgen. Aanvaarding van de ziekte door de patiënten en hun entourage maakt deel uit van het zorgproces. Daarom gaan we ook in gesprek met de omgeving van de patiënten en wijzen we hen op het belang van hun steun om het genezingsproces te bevorderen. Gezien de **verspreidingswijze** van deze ziektes is de betrokkenheid van de gemeenschap onmisbaar om een juiste diagnose te garanderen.

In 2024 hebben we 300 patiënten in **Nepal** bevestigd over hun **mentale gezondheid**. Dankzij de resultaten van dit unieke onderzoek zullen we mensen met lepra overal ter wereld beter kunnen begeleiden, door meer aandacht te besteden aan de psychologische gevolgen van deze ziekte, zoals angst, depressie of alcoholmisbruik.

“ Respect en een luisterend oor zijn de basiselementen waarop gezinnen mogen rekenen wanneer ze ons hun vertrouwen schenken.

—
dr. Michel Sawadogo,
Arts en verantwoordelijke
van Damiaanactie in Burundi

Damiaanactie kan rekenen op zo'n duizend vrijwilligers die onze gezondheidsacties in België en elders in de wereld ondersteunen.

Bedankt voor je steun!

Bedankt aan alle medewerkers en vrijwilligers overal ter wereld, aan de donateurs die een maandelijkse of eenmalige gift doen, aan de mensen die ons steunen via hun testament, aan de bedrijven die bijdragen aan onze missie en aan de onderzoekscentra, organisaties en verenigingen waarmee we samenwerken.

Dit jaar kon Damiaanactie wederom de meest kwetsbare mensen een kans bieden op genezing. En dat is dankzij jullie!

Op de cover – Histori (20 jaar) werd verzorgd door de teams van Damiaanactie in het ziekenhuis in Nellore, in India.

"De artsen hebben mij gerustgesteld. Lepra kan genezen worden en mijn medische behandeling is opgestart."

Ontdek haar verhaal

damiaan actie
genezen werkt
aanstekelijk

Leopold II-laan 263
1081 Brussel
www.damiaanactie.be
info@damiaanactie.be
+32 2 422 59 11

Volg ons op sociale media

 Action Damien - Damiaanactie

 [damien.foundation.belgium](https://www.instagram.com/damien.foundation.belgium)

 Damien Foundation

Gezondheid is een fundamenteel recht

Om onze gezondheidsacties te blijven steunen, kan je een gift doen op het rekeningnummer BE05 0000 0000 7575. Gelieve de gestructureerde mededeling +++000/0000/50924+++ te gebruiken.